

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-812

03/06/2021

ქ. თბილისი

ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ სასარგებლო წიაღისეულის (ოქრო-პოლიმეტალური მადნების) გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ მიერ (ს/კ 405168740) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით სამინისტროში წარმოდგენილია, ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, „სასარგებლო წიაღისეულის (ოქრო-პოლიმეტალური მადნების) გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა და დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე და დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ტერიტორიაზე ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ შესაბამისად, სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოდგენილი იყო აღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სამინისტროს მიერ სკოპინგის პროცედურის შესაბამისად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი, შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი საკითხები (სკოპინგის დასკვნა №95 (08.12.2020); ბრძანება N 2-1184, 18/12/2020). გზშ-ის ანგარიში შედგენილია შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ გარემოს დაცვის დეპარტამენტის მიერ.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისად ოქრო-პოლიმეტალური მადნების გადამამუშავების მიზნით ბოლნისის მუნიციპალიტეტში დაგეგმილია თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილი საწარმოს მშენებლობა, 547,500 ტ/წელ წარმადობით. საწარმოში დაგეგმილია ოქროს და ვერცხლის შემცველი თუთიის და ტყვიის კონდიციური კონცენტრატების წარმოება.

გზშ-ის ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია პროექტის ალტერნატიული ვარიანტების შესახებ. განხილულია პროექტის ტექნოლოგიური ალტერნატივა, საპროექტო ტერიტორიის განთავსების ალტერნატივები, არაქმედების ალტერნატივა და პროექტის საჭიროების დასაბუთება. გარემოზე მინიმალური ზემოქმედების, ასევე ეკონომიკურ-სოციალური ფაქტორების გათვალისწინებით საწარმოს ტექნოლოგიად შერჩეულ იქნა კოლექტიურ-სელექციური ფლოტაციის სქემა. საპროექტო საწარმოს განთავსებისთვის

გზშ-ის ანგარიშში განხილულია 4 ალტერნატიული ლოკაცია. I ალტერნატიული ვარიანტი მდებარეობს შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ ბექთაქარის საბადოს სალიცენზიო ტერიტორიის მიმდებარედ. II, III და IV ალტერნატიულ ვარიანტებად განხილულია სს „RMG Copper“-ის არსებულ გამამდიდრებელ ფაბრიკის მიმდებარე ტერიტორიები. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, I ალტერნატივა უარყოფილ იქნა ახალი ტერიტორიების ათვისების და დამატებითი საწარმოო დატვირთვის შედეგად გარემოზე ზემოქმედების პრევენციის მიზნით. II, III და IV ალტერნატიული ვარიანტების შედარებითი ანალიზის, მათ შორის ტექნიკური, რელიეფური და გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა IV ალტერნატივას და ახალი საწარმოს მშენებლობა დაიგეგმა საწარმოო საქმიანობით დატვირთულ ტერიტორიაზე, რომლის სიახლოვეს უკვე არსებობს სხვადასხვა კომუნიკაციები და დამხმარე ინფრასტრუქტურა.

გზშ-ის ანგარიშის შესაბამისად, საპროექტო საწარმოს მოწყობა დაგეგმილია სს „RMG Copper“-ის მადნის გამამდიდრებელი არსებული ფაბრიკის მიმდებარე ტერიტორიაზე. საპროექტო ტერიტორია წარმოადგენს სს „RMG Copper“-ის საკუთრებას (ს/კ - 80.14.65.054). გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის დანართში (1) წარმოდგენილია სს „RMG Copper“-ის თანხმობის წერილი შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ მიერ სს „RMG Copper“-ის საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის ნაწილის სარგებლობის, ასევე სს „RMG Copper“-ის კომუნიკაციების, მათ შორის საყოფაცხოვრებო-სამეურნეო წყლებისთვის ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის გამოყენების შესახებ. ამასთან, საწარმოს საპროექტო ტერიტორიის ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დადგინდა, რომ მიწის ნაკვეთი 2021 წლის 18 მაისიდან უკვე შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ მფლობელობაშია (განახლებული ს/კ - 80.14.65.393) წარმოდგენილი Shp ფაილების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიის მიახლოებითი GPS კოორდინატებია: X-451978.73, Y-4580968.15. საწარმოს საპროექტო ტერიტორია ანთროპოგენური ზემოქმედებით სახეცვლილია. ტერიტორიაზე განთავსებულია უფუნქციო/ამორტიზებული ინფრასტრუქტურული ობიექტები. საწარმოს სამუშაოების დაწყებამდე გათვალისწინებულია აღნიშნული ნაგებობების დემონტაჟი და ტერიტორიის დასუფთავება. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამისად, საპროექტო ტერიტორიიდან (დასავლეთით) პირდაპირი მანძილი დაბა კაზრეთამდე - 275-280 მ-ს შეადგენს. უახლოეს მდინარემდე (მდ. კაზრეთულა) მანძილი - 123 მ. საპროექტო ტერიტორიიდან პირდაპირი მანძილი სს „RMG Copper“-ის მადნის გამამდიდრებელი არსებული ფაბრიკის ტერიტორიამდე - 274 მ-ს შეადგენს. საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან ჩრდილოეთით დაახლოებით 224 მ-ში მდებარეობს შპს "საქართველოს რკინიგზას" ტერიტორია, ხოლო მიმდებარედ საცხოვრებელი შენობა-ნაგებობები. გზშ-ის ანგარიშში მოცემულია საპროექტო ტერიტორიის სიტუაციური გეგმა, საწარმოს შემადგენელი ტექნოლოგიური უბნების და შესაბამისი ექსპლიკაციის მითითებით.

საპროექტო საწარმოს მიმდებარედ (ჩრდილო-აღმოსავლეთით) გათვალისწინებულია მადნის მიმღები მოედნისა და სამსხვრევი უბნის მოწყობა (ფართობი - 8243 მ²). გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, მოცემულ ტერიტორიაზე საკუთრების უფლების მიღების მიზნით შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ შესაბამისი პროცედურების დაწყებისთვის 2020 წლის 26 ნოემბერს მიმართა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს. აღნიშნული ტერიტორიის ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დგინდება, რომ ამჟამად საპროექტო ნაკვეთი უკვე შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ საკუთრებაშია (ს/კ -80.14.65.393). მადნის მიმღებ უბანზე, მოწყობითი სამუშაოების დაწყებამდე, გათვალისწინებულია ხე-მცენარეების ჭრა, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა/დასაწყობება და უბანზე არსებული ხევის შევსების-ზედაპირის მოსწორების სამუშაოები. მოედანზე გათვალისწინებულია სანიაღვრე-სადრენაჟე სისტემების მოწყობა. ასევე მტვრის ნაწილაკების გავრცელების

პრევენციის და ტემპერატურის რეგულირების მიზნით დამონტაჟდება წყლის წვეთების ჭავლის/ნისლის წარმომქმენლი აპარატი.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, პროექტის სამშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება დაახლოებით 1 წლის განმავლობაში. მშენებლობის ეტაპზე მცენარეული საფარის და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის სამუშაოების ჩატარება ძირითადად გათვალისწინებულია მადნის მიმღები მოედნისა და სამსხვრევი უბნის განთავსების ტერიტორიაზე. გზმ-ის ანგარიშში მოცემულია ჭრას დაქვემდებარებული ხე-მცენარების შესახებ ინფორმაცია (ტყეკაფის აღრიცხვის უწყისი). საპროექტო მიწის ნაკვეთი არ ხვდება სახელმწიფო ტყის ტერიტორიაზე. პროექტის ფარგლებში მოსახსნელი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოცულობა წინასწარი მონაცემებით შეადგენს 695 მ³-ს, რომლის მართვა განხორციელდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. პროექტის ფარგლებში, არსებული მადნის საზიდი გზიდან საპროექტო მადნის მიმღებ მოედნამდე დაგეგმილია მისასვლელი გზის მოწყობა. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო გრუნტის (მოხრეშილი) გზის სიგრძე იქნება - 0.33 კმ, ხოლო სიგანე - 7-8 მ. საპროექტო მონაკვეთი მდებარეობს ფერდობზე, შესაბამისად გზის მოწყობის სამუშაოების პროცესში აღნიშნული ფერდობი შეივსება გრუნტით.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო საწარმო იმუშავებს მთელი წლის განმავლობაში, 24 საათიანი სამუშაო რეჟიმით. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლის თანმიმდევრული, დეტალური აღწერა. მოცემულია, ასევე საწარმოს ტექნოლოგიური სქემა. საწარმოს ძირითადი ტექნოლოგიური პროცესი გულისხმობს: მოპოვებული მადნის შემოტანა-დასაწყობებას, მადნის დამსხვრევას და დროებით დასაწყობებას, პირველი და მეორე სტადიის დაფქვას, კოლექტიურ (საწყისი) ფლოტაციას, ტყვიის კონცენტრატის ფლოტაციას, თუთიის ძირითადი-საკონტროლო და გადაწმენდის ფლოტაციას, კონცენტრატების შესქელებას და ფილტრაციას, თუთიის ფლოტაციის თანმდევით პროდუქტის (თუთიის კუდები) შესქელება-ფილტრაციას.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო გამამდირებელ საწარმოში პირველ ეტაპზე გათვალისწინებულია ბექთაქარის საბადოდან, ხოლო შემდგომ სხვა კარიერებიდან/საბადოებიდან მოპოვებული ოქრო-პოლიმეტალური მადნების გადამუშავება. ბექთაქარის საბადოზე მოპოვებული მადანი ავტოტრანსპორტის საშუალებით გადაიზიდება შპს „არ ემჯი აურამაინის“ საპროექტო საწარმოს მადნის მიმღებ მოედანზე. გზმ-ის ანგარიშის შესაბამისად, გამოყენებული გზები მდებარეობს სოფლების: ბერთაკარი, ძემენარიანი, ძველი ქვეში, ქვეში, ჯავშანიანი, კიანეთი და დაბა კაზრეთის მიმდებარედ. მარშრუტის საერთო სიგრძე შეადგენს - 17.35 კმ-ს, საიდანაც ნაწილი წარმოდგენილია გრუნტის, ხოლო ნაწილი ბეტონის გზით. გზმ-ის ანგარიშში მოცემულია საპროექტო საწარმომდე მადნის ტრანსპორტირების სქემა. საპროექტო მარშრუტი პირობითად დაყოფილი ოთხ მონაკვეთად და წარმოდგენილია გზის თითოეული მონაკვეთის, მათ შორის თითოეულ მონაკვეთზე ტრანსპორტის გადაადგილების განსაზღვრული/შეზღუდული სიჩქარეების შესახებ ინფორმაცია. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, ტრანსპორტირებას განხორციელებს გადახურულმარანი 6 (ექვსი) ავტოთვითმცლელი. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი გრაფიკის მიხედვით, სულ დაგეგმილია 10 რეისის განხორციელება, საიდანაც პირველი რეისი დაიწყება დილის 8:00 სთ-ზე, ხოლო ბოლო, მეათე რეისი დამთავრდება 03:10 საათზე.

ტექნოლოგიური სქემის მიხედვით, მიმღებ მოედანზე შემოტანილი მადანი (ზომით 600 მ) ჩაიტვირთება მიმღებ ბუნკერში, საიდანაც ფირფიტოვანი მკვებავის საშუალებით მიეწოდება 50 ტონა ტევადობის ყბებიან სამსხვრეველას. მსხვრევის უბანი განთავსდება

დახურულ, მტვერდამჭერი მოწყობილობით აღჭურვილ შენობაში. დამსხვრეული მადანი (150 მმ), დახურული ტიპის ლენტური კონვეიერით ტრანსპორტირდება დახურულ, ასევე მტვერდამჭერი სისტემით აღჭურვილ საწყობში (მაქსიმალური ტევადობა - 1500 ტონა). დამსხვრეული მადანი ორი ლენტური მკვებავის მეშვეობით გადაიტვირთება დახურულ ლენტურ კონვეიერზე და მიეწოდება პირველი სტადიის დაფქვის უბანს (ნახევრად-თვითდაფქვის (SAG) წისქვილი). პირველი სტადიის დაფქვის შედეგად მიღებული -1.5 მმ პროდუქტი მიეწოდება დაფქვის მეორე სტადიას. მეორე სტადიის დაფქვა ხორციელდება ბურთულეებიანი წისქვილით, რომელიც ჩაკეტილ ციკლში იმყოფება ჰიდროციკლონთან. ჰიდროციკლონის გადანადენი პულპა (ზომით-150 მკმ) მიეწოდება ფლოტაციის უბანს, ხოლო განტვირთვის პროდუქტი (სილები) უბრუნდება ბურთულეებიან წისქვილს. პულპაში ტუტიანობის კონტროლის მიზნით ბურთულეებიან წისქვილში მადანს ემატება კალცინირებული სოდა. მეორე სტადიის დაფქვის პროდუქტი გადაიტუმბება **კოლექტიური ფლოტაციის უბანზე**, მოსამზადებელ ავზში, სადაც დაემატება შემკრები (ნატრიუმის იზოპროპილის ქსანტატი, დითიოფოსფატი) და ამქაფებელი (მეთილის იზობუთილის კარბინოლი) რეაგენტები. ძირითადი ფლოტაცია განხორციელდება ხუთ ერთეულ, ხოლო საკონტროლო ფლოტაცია ორ ერთეულ პნევმო-მექანიკურ საფლოტაციო მანქანებში. მიღებული უხეში კოლექტიური კონცენტრატი მიეწოდება წისქვილს, სადაც ტუტიანობის რეგულირების მიზნით დაემატება კალცინირებული სოდა. წისქვილში თუთიის მინერალების დეპრესიის მიზნით დაემატება თუთიის სულფატი და ნატრიუმის ციანიდი, ხოლო შემკრები რეაგენტების სახით ნატრიუმის იზოპროპილის ქსანტატი და დითიოფოსფატი. უხეში კოლექტიური კონცენტრატის ფლოტაციის უბანზე, ბურთულეებიან წისქვილთან ჩაკეტილ ციკლში მყოფი ჰიდროციკლონის გადანადენი (45 მკმ) მიეწოდება **ტყვიის ფლოტაციის უბანს**, სადაც მოსამზადებელ ავზში დაემატება კალცინირებული სოდა და ამქაფებელი რეაგენტი (მეთილის იზობუთილის კარბინოლი). ტყვიის ძირითადი ფლოტაციისთვის გათვალისწინებულია სამი ერთეული პნევმო-მექანიკურ საფლოტაციო მანქანები. მიღებული ტყვიის უხეში კონცენტრატი კლასიფიკაციისთვის მიეწოდება ჰიდროციკლონს. ჰიდროციკლონის სილები, დამატებითი (20 მკმ სისხომდე) დაფქვისათვის მიეწოდება ვერტიკალურ წისქვილს. ვერტიკალური წისქვილის დაფქვის პროდუქტი, კლასიფიკაციის ჰიდროციკლონის გადანადენთან ერთად მიეწოდება ტყვიის გადაწმენდისთვის განკუთვნილ ფლოტო-მანქანებს. კონცენტრატს ტყვიის გადაწმენდის ფლოტაციის მოსამზადებელ რეზერვუარში ემატება კალცინირებული სოდა და შემკრები რეაგენტები (ნატრიუმის იზოპროპილის ქსანტატი, დითიოფოსფატი), ასევე თუთიის მინერალების დეპრესიისთვის - თუთიის სულფატი და ნატრიუმის ციანიდი. მოსამზადებელი ავზიდან პულპა გადაიტუმბება, ოთხი ერთეული ფლოტო-მანქანისგან შემდგარ, პირველი ეტაპის გადაწმენდის საფლოტაციო კამერებში. პირველი გადაწმენდის ქაფის პროდუქტი თანმიმდევრულად მიეწოდება მეორე, მესამე (თითოეულისთვის ორი ფლოტო-მანქანა) და მეოთხე (ერთი ფლოტო-მანქანა) გადაწმენდის კამერებში. მიღებული ტყვიის კონცენტრატი გადაიტუმბება ტყვიის კონცენტრატის შემსქელებელ უბანზე, ხოლო კუდები დაუბრუნდება მესამე გადაწმენდის ოპერაციას. პირველი და მეორე გაწმენდის ოპერაციებზე გამოყოფილი შუალედური პროდუქტი ერთიანდება ტყვიის ძირითადი-საკონტროლო ფლოტაციიდან მიღებულ კუდებთან და გადაიტუმბება **თუთიის ძირითადი-საკონტროლო ფლოტაციის უბანზე**. მიღებული კომბინირებული კუდები ჩაედინება მოსამზადებელ ავზში, სადაც ტუტიანობის კორექტირებისთვის ემატება კირის რძე, ხოლო თუთიის მინერალების აქტივირებისთვის სპილენძის სულფატი. მიღებული პულპა გადაიტუმბება მეორე, მოსამზადებელ ავზში, სადაც ემატება შემკრები (ნატრიუმის იზოპროპილის ქსანტატი) და პოლიგლიკოლის ეთერის ბაზაზე დამზადებული, ამქაფებელი რეაგენტი. მომზადებული პულპა მიეწოდება, სამი ერთეული პნევმო-მექანიკურ საფლოტაციო მანქანისგან შემდგარ, თუთიის ძირითად ფლოტაციის უბანს.

მიღებული კონცენტრატი მიეწოდება თუთიის სამეტაპიანი გადაწმენდის ფლოტაციის უბანს, ხოლო გამოყოფილი შუალედური პროდუქტი გადადის თუთიის ფლოტაციის კუდების შესქელების უბნისკენ. პირველადი გადაწმენდის უბეში კონცენტრატი თანმიმდევრულად მიეწოდება მეორე და მესამე გადაწმენდის ოპერაციებს. პირველი და მეორე გადაწმენდის ოპერაციისთვის (თითოეულისთვის) განკუთვნილია ორი ერთეული, ხოლო მესამე გადაწმენდისთვის ერთი ერთეული, საფლოტაციო მანქანა. სამივე ეტაპის გავლის შედეგად მიღებული კონდიციური თუთიის კონცენტრატი მიემართება შესქელება-ფილტრაციის უბნებზე. პირველი გადაწმენდით მიღებული კუდები გაერთიანდება თუთიის ძირითადი-კოლექტიური ფლოტაციის შედეგად გამოყოფილ კუდებთან და გადაიტუმბება შესქელების უბანზე.

თუთიის ფლოტაციის შედეგად მიღებული კომბინირებული კუდები მიემართება შემსქელებელში, სადაც დაემატება ფლოკულანტი Magnafloc 10 (ანიონური პოლიაკრილამიდი) და კოაგულანტი. აღნიშნულის შემდგომ, პრეს-ფილტრზე მიწოდებამდე 8 საათიანი დაყოვნების მიზნით გადაიტუმბება ბუფერულ რეზერვუარში. ფილტრაციით შემდგომ მიღებული 12% ტენიანობის მქონე პროდუქტი (თუთიის კუდები) შემდგომი რეალიზაციის მიზნით, დაფასოვდება ტომრებში. შემსქელებლის ტექნიკური წყალი, მადნის გადამუშავების პროცესის დასაწყისში (SAG წისქვილზე) მიწოდებამდე, შეგროვდება შესაბამის ავზში. გზმ-ის ანგარიშის შესაბამისად ანალოგიური პროცედურა მიმდინარეობს კოლექტიური ფლოტაციის უბანზე მიღებული ძირითადი კუდების შესქელება-ფილტრაციისთვისაც. აღნიშნული პროცედურის შემდგომ ოქროს მაღალი შემცველობის ძირითადი კუდების ტრანსპორტირება გათვალისწინებულია შპს „RMG Gold“-ის არსებულ გამოსატუტ მოედნებზე, ხოლო ძირითად კუდებში ოქროს დაბალი შემცველობის შემთხვევაში კუდები გადაიზიდება და დროებით დასაწყობდება ბექთაქარის საბადოს ტერიტორიაზე, შემდგომში, საბადოს გამონამუშევარი სიცარიელებების შევსების მიზნით. ბექთაქარის ტერიტორიაზე ძირითადი კუდების განთავსებისთვის გამოყოფილია შესაბამისი ტერიტორია (6736 მ²). გზმ-ის ანგარიშის შესაბამისად, ერთდროულად დასაწყობებული კუდების საერთო მაქსიმალური მოცულობა იქნება 15 000 მ³. საბადოს ამოვსება განხორციელდება დაახლოებით 6 თვეში ერთხელ.

ტექნოლოგიური პროცესის დროს გამოყოფილი ტყვიის ფლოტაციის უბნის საბოლოო პროდუქტი, ოქროს და ვერცხლის შემცველი ტყვიის კონცენტრატი, ასევე თუთიის ფლოტაციის პროცესის ოქროს შემცველი შუალედური პროდუქტი (თუთიის კუდები) და თუთიის ფლოტაციის უბნებიდან მიღებული კონცენტრატი, გადადის **კონცენტრატების შესქელება-ფილტრაციის უბანზე**. შესქელება-ფილტრაციის ტექნოლოგიური პროცესის შესაბამისად, კონცენტრატები გაუწყლოვნებისთვის მიემართება შესაბამის შემსქელებელში, სადაც დაემატება ფლოკულანტი Magnafloc 10 (ანიონური პოლიაკრილამიდი). შემსქელებლის განტვირთვის პროდუქტი, პრეს-ფილტრზე მიწოდებამდე (12% ტენიანობის მისაღწევად) შეგროვდება ბუფერულ რეზერვუარში და დაყოვნდება 8 საათის განმავლობაში. შემსქელებლის ტექნიკური წყალი, მადნის გადამუშავების პროცესის დასაწყისში (SAG წისქვილზე) მიწოდებამდე შეგროვდება შესაბამის ავზში. გაფილტვრის შემდგომ შესაბამისი კონცენტრატები (თუთიის, ტყვიის) და თუთიის ფლოტაციის კუდები (თანდმევი პროდუქტი) დაფასოვდება რეალიზაციისთვის.

ტექნოლოგიური პროცესის უზრუნველსაყოფად გამოიყენება სხვადასხვა ქიმიური რეაგენტები. თითოეული რეაგენტისთვის გამოყოფილია ინდივიდუალური კვანძი. რეაგენტების მოსამზადებელი უბნები განლაგდება საწარმოო შენობის შიგნით. გზმ-ის

ანგარიშში ცხრილის სახით წარმოდგენილია ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული ქიმიური ნივთიერებების ნუსხა, გამოყენებული რეაგენტებისა და მათი მოხმარების დაგეგმილი მოცულობების შესახებ ინფორმაცია. გზშ-ის ანგარიშში, ასევე მოცემულია ქიმიური ნივთიერებების მართვის საკითხები, განსაზღვრულია ქიმიური ნივთიერებების შენახვა-დასაწყობების წესები. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, ტექნოლოგიურ პროცესებში გამოყენებული სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების დასაწყობებისათვის გამოყენებული იქნება სს „RMG Copper“-ის ცენტრალური საწყობის ტერიტორია, რომელიც მოწყობილია კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად. თავისმხრივ, სს „RMG Copper“ ქიმიური ნივთიერებების მართვას განახორციელებს შესაბამისი სახელმძღვანელო დოკუმენტაციის (ქიმიური ნივთიერებების მართვის გეგმის) განახლებული ვარიანტის შესაბამისად. სასაწყობე შენობას გააჩნია დაღვრის საწინააღმდეგო სადრენაჟე არხები და შემგროვებელი ზუმფი, შენობა უზრუნველყოფილია ვენტილაციის სისტემებით და ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალებებით. ტექნოლოგიური პროცესისთვის საჭირო ნატრიუმის ციანიდის შემოტანა განხორციელდება შპს „RMG Gold“-ის საწყობიდან. კირის რძის მიწოდება დაგეგმილია სს „RMG Copper“-ის კირის რძის მოსამზადებელი არსებული უბნიდან. საჭიროების შემთხვევაში, ქიმიური ნივთიერებების ყოველდღიური მარაგისთვის საწარმოში გამოყოფილი იქნება სპეციალური ტერიტორია, რომელიც აღჭურვილი იქნება დაღვრის საწინააღმდეგო და უსაფრთხოების საშუალებებით, ხოლო ქიმიური ნივთიერებების მართვა განხორციელდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო საწარმოსთვის წყლის მიწოდება უზრუნველყოფილი იქნება, საწარმოს სიახლოვეს, სს „RMG Copper“-ის ტერიტორიაზე არსებული (შპს საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის) ცენტრალური მილსადენიდან. ამასთან, ფაბრიკის უწყვეტი წყალმომარაგების უზრუნველსაყოფად გათვალისწინებულია წყლის ორი (თითოეული -135 მ³ მოცულობის) რეზერვუარის განთავსება. წყალი ძირითადად გამოყენებული იქნება ტექნიკური წყლის გასაახლებლად, აორთქლებული მოცულობის საკომპენსაციოდ, ასევე რეაგენტების ხსნარების მოსამზადებლად. საწარმოსთვის საჭირო წყლის ძირითადი მოთხოვნილების უზრუნველსაყოფად გამოყენებული იქნება მადნის გამდიდრების პროცესებში ცირკულირებადი ტექნიკური წყალი. კოლექტიური ფლოტაციის პროცესში არსებული ტექნიკური წყალი დაგროვდება ორ 143 მ³ ტევადობის ავზში და დაუბრუნდება მადნის დაფქვის-კოლექტიური ფლოტაციის უბნებს. ტყვიის ფლოტაციის პროცესში არსებული ტექნიკური წყალი დაგროვდება ერთ 48 მ³ მოცულობის ავზში და დაბრუნდება მხოლოდ ტყვიის ფლოტაციის უბნებზე. თუთიის ფლოტაციის ტექნიკური წყალი დაგროვდება ერთ 144 მ³ მოცულობის ავზში და დაუბრუნდება მხოლოდ თუთიის ფლოტაციის უბნებს. ტყვიის და თუთიის ფლოტაციის დროს წარმოქმნილი ჭარბი ტექნიკური წყალი გარკვეული პერიოდულობით, მიემართება სპეციალურად გამოყოფილ, რეზერვუარში (64 მ³), საიდანაც მოხვდება სს „RMG Copper“-ის კუდების შემგროვებელ ავზში (ზუმფში) და გადაიტუმბება კუდსაცავზე. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, პროექტის ფარგლებში სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების ხარჯები შეადგენს - 777,45 მ³/წელ. სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლები შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე ჩაშვებული იქნება სს „RMG Copper“-ის ბიოლოგიურ გამწმენდ ნაგებობაში. საწარმოო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლები ჩართული იქნება სს „RMG Copper“-ის არსებულ სანიაღვრე სისტემაში.

გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია საპროექტო რეგიონის ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დეტალური აღწერა. გზშ-ის ფარგლებში შესწავლილია საქმიანობის განხორციელების გარემოს თითოეული კომპონენტის ფონური მდგომარეობა.

იდენტიფიცირებულია პროექტის, როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ფაზებისთვის მოსალოდნელი გარემოზე ზემოქმედების წყაროები, ზემოქმედების რეცეპტორები და დასახულია ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები.

გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია ახალი ტერიტორიის ათვისების, მადნის მიმღები და სამსხვრევი უბნის განთავსების მოედნის, ფარგლებში ჩატარებული საინჟინრო-გეოლოგიური ანგარიში. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საკვლევ უბანზე საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების შეფასებისთვის გაყვანილი იქნა 2 შურფი (2,90 და 3,30 მ-მდე სიღრმით). გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, გაყვანილი 2 შურფიდან გრუნტის წყლები არც ერთში არ გამოვლენილა. საპროექტო უბანზე და მის უშუალო სიახლოვეს არ შეიმჩნევა უარყოფითი გეოდინამიკური პროცესები. საპროექტო ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები დამაკმაყოფილებელია მასზე მადნის მიმღები მოედნისა და სამსხვრევი უბნის განთავსებისათვის. საკვლევ უბნის ფარგლებში არსებული ფერდობის მდგრადობის შეფასების მიზნით, გაკეთებულია შესაბამისი გაანგარიშება, რომლის მიხედვით ფერდობი იმყოფება ზღვრულ წონასწორულ მდგომარეობაში.

პროექტის სპეციფიკიდან გამომდინარე, გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, ძირითადად დაკავშირებულია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასა და ხმაურის გავრცელებასთან. გზშ-ის ანგარიშსა და თანდართულ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში ასახულია პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზეგავლენა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მისი უმთავრესი ასპექტების გათვალისწინებით. იდენტიფიცირებულია საწარმოს მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები. მშენებლობის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება ძირითადად დაკავშირებული იქნება მტვერისა და წვის პროდუქტების გავრცელებასთან. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი მშენებლობის ეტაპისთვის მოსალოდნელი ემისიების გაბნევის ანგარიშის მიხედვით, სამუშაოების წარმოებისას ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი საკონტროლო წერტილებში არ გადააჭარბებს დადგენილ ნორმებს. ობიექტის ექსპლუატაციის პროცესში ატმოსფერულ ჰაერში დამაბინძურებელი ნივთიერებების (შეწონილი ნაწილაკები) გავრცელება მოსალოდნელია 9 სტაციონარული წყაროდან. მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის თანახმად, რომელშიც ფონურ დაბინძურებად გათვალისწინებულია სს "RMG Copper"-ის არსებული საწარმო, შეწონილი ნაწილაკების კონცენტრაცია არ აჭარბებს მოქმედი საკანონმდებლო ნორმებით განსაზღვრულ მნიშვნელობებს უახლოეს საკონტროლო წერტილთან (224 მ), 500 მეტრიანი რადიუსის საზღვარზე და დამატებით საკონტროლო წერტილებში (საწარმოდან ჩრდილო-დასავლეთით წერტილი №1 - 426 მ და წერტილი №2-390 მ; დასავლეთით წერტილები № 3, 4, 5 - 300, 280 და 300 მ).

ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით მოსალოდნელი ზემოქმედების მინიმოზაციის მიზნით განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები, მათ შორის: მადნის მიმღებ მოედანზე ნისლის წარმომქმენლი აპარატის დამონტაჟება და ტექნოლოგიური უბნების მტვრდამჭერი მოწყობილობით აღჭურვა. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში განსაზღვრულია, ასევე ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების მონიტორინგის საკითხები, როგორც მადნის ტრანსპორტირების, ისე საწარმოო ზონის ფარგლებში. წარმოდგენილია ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის პროგრამა ცხრილის სახით, სადაც მოცემულია ინსტრუმენტული გაზომვების სიხშირე, პუნქტების დასახელება, მონიტორინგის კომპონენტები და კონკრეტული ადგილმდებარეობა.

ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით მოსალოდნელი ზემოქმედება დაკავშირებული იქნება, ასევე მადნის ტრანსპორტირებასთან. ავტოტრანსპორტის გადაადგილების სიხშირე მტვრის წარმოქმნა-გავრცელების მთავარ მიზეზს წარმოადგენს. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, მადნის საზიდ გზაზე გათვალისწინებულია სიჩქარის კონტროლი და ტრანსპორტირების მთელი მარშრუტის მორწყვა, ხოლო მადნის ზიდვა განხორციელდება მხოლოდ მარაგადახურული ტრანსპორტით. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, მორწყვის პერიოდულობა გაიზრდება გზის გარკვეულ მონაკვეთებზე მტვრის წარმოქმნის მასშტაბის შესაბამისად, ხოლო ჭარბი ნალექის და ძლიერი ყინვის პერიოდში გზების შესაბამის მონაკვეთებზე მორწყვა-მორეცხვა არ განხორციელდება. შემარბილებელი ღონისძიებებიდან, ასევე გათვალისწინებულია ცუდი მეტეოროლოგიური პირობების შემთხვევაში საბადოს ტერიტორიიდან გამომავალი ტრანსპორტის თვლების გარეცხვა, მადნის ტრანსპორტირების გრაფიკის დაცვა, მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა.

საპროექტო საწარმოს მოწყობის ეტაპზე ხმაურის გავრცელება დაკავშირებული იქნება ტექნიკის მუშაობასთან, ტრანსპორტის გადაადგილებასთან, ინფრასტრუქტურის მოწყობასთან. გზშ-ის ანგარიშში მოცემულია ხმაურის გავრცელების გაანგარიშება. გაანგარიშების მიხედვით, ხმაურის მინიმალური ეკრანირების და ტექნიკის ერთდროულად მუშაობის შემთხვევაში უახლოეს დასახლებულ პუნქტამდე ხმაურის გავრცელების დონე შეადგენს - 55.82 დბ-ს. ხმაურის გავრცელების მოსალოდნელი დონე მნიშვნელოვნად შემცირდება საპროექტო ტერიტორიასა და უახლოეს დასახლებას შორის არსებული ბუნებრივი ბარიერის, ასევე სამშენებლო პერიმეტრის ღობით (აკუსტიკური ეკრანი) შემოსაზღვრის გათვალისწინებით. გზშ-ის ანგარიშში იდენტიფიცირებულია ხმაურის გავრცელების ძირითადი წყაროები და მოცემულია საწარმოს გენ-გეგმაზე. ექსპლუატაციის ეტაპზე, ხმაურის წყაროების ერთდროული მუშაობისას საწარმოდან უახლოეს დასახლებულ პუნქტამდე ხმაურის გავრცელების დონე - 60 დბ-ს შეადგენს. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამისად, ხმაურწარმომქმნელი წყაროების უმეტესი ნაწილის საწარმოო შენობის შიგნით განთავსების, ხოლო საწარმოს გარეთ დახურული ტიპის კონვეიერების გათვალისწინებით საანგარიშო წერტილში ხმაურის გავრცელების დონე 35-40 ერთეულით შემცირდება. ხმაურის გავრცელების მოსალოდნელი ზემოქმედება დაკავშირებული იქნება, ასევე დასახლებული პუნქტების გავლით მადნის ტრანსპორტირებასთან. მოსალოდნელი ზემოქმედება განსაკუთრებით საგულისხმოა ღამის საათებში, ვინაიდან გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი გრაფიკის მიხედვით, დაგეგმილია 10 რეისის განხორციელება, საიდანაც ბოლო, მეათე რეისი შესრულდება 03:10 საათზე. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, ზემოქმედების მინიმუმაციის მიზნით გათვალისწინებული იქნება ტრანსპორტის მოძრაობის ოპტიმალური სიჩქარის დაცვა, მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა.

შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ საპროექტო საწარმოს ტერიტორიის 500 მ-იან რადიუსში, საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ, ფუნქციონირებს სს „RMG Copper“-ის მსგავსი პროფილის საწარმოო ობიექტი. აღნიშნულიდან გამომდინარე კუმულაციური ზემოქმედება შეფასებულია სს „RMG Copper“-ის საწარმოსთან მიმართებაში. გზშ-ის ანგარიშში კუმულაციური ზემოქმედება შეფასებულია საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევის, ხმაურის გავრცელების, სატრანსპორტო ნაკადების გაზრდის და დასაქმების კუთხით. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო საწარმოსთვის ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის გაანგარიშებისას ფონურ დაბინძურებად მიღებული იქნა სს „RMG Copper“-ის ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები

გაფრქვევის ნორმების პროექტში მოცემული ინფორმაცია და დადგინდა, რომ საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი ფონური დაბინძურების გათვალისწინებით არ აჭარბებს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ნორმებს. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით მოსალოდნელი ზემოქმედების მაქსიმალურად შემცირების მიზნით გაფრქვევის ყველა წყაროსთან გათვალისწინებულია სათანადო შემარბილებელი ღონისძიების განხორციელება. ამასთან, ფონური დაბინძურების შემცირებას უზრუნველყოფს სს „RMG Copper“-ის საწარმოში არსებული მოძველებული ასპირაციული სისტემების ეტაპობრივი ჩანაცვლება თანამედროვე ტიპის აირმტვერდამჭერი (99 %) სისტემებით. მადნის საზიდ გზებზე კუმულაციური ეფექტის შემარბილებელ ღონისძიებად განსაზღვრულია გზების მორწყვა/მორეცხვა და სიჩქარის ლიმიტის დაწესება. ხმაურის გავრცელების ნაწილში კუმულაციური ზემოქმედების შემცირება უზრუნველყოფილი იქნება ხმაურის ძირითადი წყაროების დახურულ შენობაში განთავსებით. ამასთან, გასათვალისწინებელია საწარმოებს შორის არსებული ხელოვნური და ბუნებრივი ბარიერები (შენობა ნაგებობები, ხე-მცენარეები). გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, სატრანსპორტო ნაკადების ზრდით მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების შემცირებას კომპანიები (შპს „არ ემ ჯი აურამინი“ და სს „RMG Copper“) უზრუნველყოფენ განსაზღვრული გრაფიკების დაცვით. ამასთან, სატრანსპორტო ოპერაციებით მოსალოდნელი ზემოქმედების მინიმუმაციის მიზნით განხორციელდება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები (მაგ: გზების მორწყვა-მორეცხვა, ძარის გადახურვა, სიჩქარის კონტროლი). არსებულ და საპროექტო საწარმოში ადგილობრივების დასაქმების გათვალისწინებით დადებითი კუმულაციური ზემოქმედების ჭრილშია განხილული სოციალური ნაწილი. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, სს „RMG Copper“-ის საწარმოში დასაქმებულია 2000 მდე თანამშრომელი (80% - ადგილობრივი მოსახლე). საპროექტო საწარმოს სამშენებლო სამუშაოებზე დასაქმდება 60-70 ადამიანი, ხოლო ექსპლუატაციის ფაზაზე - 50 ადამიანი. ამასთან, დასაქმებული პერსონალის უმეტესი ნაწილი (90 %) იქნება ადგილობრივი.

საპროექტო საწარმოს მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე ზემოქმედება ზედაპირული წყლის ობიექტზე მოსალოდნელი არ არის. გზმ-ის ანგარიშის შესაბამისად სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყალი მიწოდებული იქნება სს „RMG Copper“-ის ბიოლოგიურ გამწმენდ ნაგებობაზე. საწარმოო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლები ჩართული იქნება სს „RMG Copper“-ის არსებულ სანიაღვრე სისტემაში, ამასთან სანიაღვრე წყლების პოტენციურად დამაბინძურებელი უბნები იქნება გადახურული და მობეტონებული. საწარმოს შერჩეულ ტექნოლოგიურ პროცესში წარმოქმნილი საწარმოო/ტექნიკური წყლის ჩაშვება ზედაპირული წყლის ობიექტში გათვალისწინებული არ არის.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს სამშენებლო უბანზე გაიბურღა 15-დან 27.0 მ-მდე სიღრმის 8 ჭაბურღილი, ხოლო სხვადასხვა ჭაბურღილში გრუნტის წყლის დონე დაფიქსირდა 2.22 მ-დან 13.6 მ-მდე სიღრმის ინტერვალში. მადნის მიძღები მოედნის და სამსხვრევი უბნის განთავსებისთვის გამოყოფილ ტერიტორიას რაც შეეხება - გაყვანილი იქნა 2 შურფი (2,90 და 3,30 მ-მდე სიღრმით), საიდანაც არც ერთში არ ჰქონია ადგილი გრუნტის წყლების გამოვლენას. გზმ-ის ანგარიშის შესაბამისად, გრუნტის წყლებზე მოსალოდნელი ზემოქმედება ძირითადად დაკავშირებული იქნება საწვავის, ზეთის, ნარჩენებისა და ქიმიური რეაგენტების არასწორი მართვასთან. მოსალოდნელი ზემოქმედების პრევენციის მიზნით განსაზღვრული შემარბილებელი ღონისძიებები გულისხმობს მანქანა/დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფას, სახიფათო ტვირთების გადაზიდვის დროს შეფუთვის მთლიანობის დაცვას, დამაბინძურებელი ნივთიერების დაღვრის შემთხვევაში დაბინძურებული ფენის დროულ მოხსნას და შემდგომი მართვის მიზნით ტერიტორიიდან გატანას. გზმ-ის ანგარიშში

განსაზღვრულია ზედაპირული და მიწისქვეშა (გრუნტის) წყლების მონიტორინგის წერტილები და შესაბამისი პროგრამა.

პროექტის ფარგლებში ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე/გრუნტის ხარისხზე ზემოქმედება ძირითადად დაკავშირებული იქნება მადნის მიმღები მოედნისა და სამსხვრევი უბნის მოწყობასთან, ვინაიდან - აღნიშნულის მიზნით გათვალისწინებულია ახალი ტერიტორიის ათვისება. პროექტის ფარგლებში მოხსნილი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა (695 მ³) კონსერვაციის მიზნით, დასაწყობებული იქნება საწარმოო ტერიტორიაზე სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე, რომელიც გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, დაცული იქნება გადარეცხვისაგან, სხვა ქანებთან შერევისა და დაბინძურებისაგან. უშუალოდ საპროექტო საწარმოს განთავსების ადგილზე წარმოდგენილი ტექნოგენური ლანდშაფტის გათვალისწინებით ზემოქმედება ნიადაგის/გრუნტის ხარისხზე არ იქნება მნიშვნელოვანი. პროექტის ფარგლებში ნიადაგის/გრუნტის შესაძლო დაბინძურების პრევენციის მიზნით გზშ-ის ანგარიშში განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

საპროექტო საწარმოს განთავსებისათვის შერჩეული ტერიტორია ანთროპოგენული ზემოქმედებით სახეცვლილია. ფლორისტული გარემო ტერიტორიაზე წარმოდგენილია ერთეული ხე-მცენარეების სახით. ბუნებრივი ლანდშაფტი ნაწილობრივ შენარჩუნებულია და მცენარეული საფარი წარმოდგენილია მადნის მიმღები მოედნის და მსხვრევის უბნის მოწყობისთვის შერჩეული ტერიტორიაზე. საპროექტო ტერიტორიაზე გავრცელებული მცენარეული საფარი არ გამოირჩევა მაღალი საკონსერვაციო ღირებულებით. ტაქსაციის მიხედვით, აღნიშნულ ტერიტორიაზე ძირითადად გავრცელებულია ჯაგრცხილა, მუხა და იფანი. ამასთან, ასათვისებელი ტერიტორიის ფართობის (8243 მ²) გათვალისწინებით მოსალოდნელი ზემოქმედება ფლორისტულ გარემოზე არ იქნება მნიშვნელოვანი. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, სამშენებლო სამუშაოების დროს მცენარეულ საფარზე დამატებითი ზემოქმედების პრევენციის მიზნით მკაცრად განისაზღვრება სამშენებლო უბნების პერიმეტრი და ტრანსპორტის მოძრაობის მარშრუტი. პროექტის ფარგლებში ზემოქმედება ფაუნის წარმომადგენლებზე დაკავშირებული იქნება სამშენებლო სამუშაოების დროს ცხოველების/ფრინველების დროებით შემფოთებასთან, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის გავრცელებასთან და სატრანსპორტო საშუალებებთან შეჯახებასთან. მოსალოდნელი ზემოქმედების შემცირების მიზნით გზშ-ის ანგარიშში განსაზღვრულია შემარბილებელი ღონისძიებები, მათ შორის: ორმოების/ტრანშეების შემოზღუდვა, მოძრაობის ოპტიმალური სიჩქარის დაცვა, ცხოველების ზედმეტად შემაფოთებელი სამუშაოების მოკლე ვადებში განხორციელება. საერთო შეფასებით - საპროექტო ტერიტორიის მდებარეობის და საპროექტო ლოკაციის მიმდებარედ არსებული საწარმოო დატვირთვის გათვალისწინებით, ახალი საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაცია მნიშვნელოვნად არ შეცვლის ბიომრავალფეროვნების კუთხით არსებულ ფონურ მდგომარეობას. გზშ-ის ანგარიშში განსაზღვრულია ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის პროგრამა.

საწარმოს განთავსების, ასევე მადნის მიმღები მოედნის და სამსხვრევის უბნის მოწყობისთვის გამოყოფილ ტერიტორიაზე დაგეგმილი სამუშაოების ჩატარების შესახებ სსიპ „საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს“ მიერ გაცემულია დადებითი დასკვნები, რომლებიც თან ერთვის გზშ-ის ანგარიშს. შესაბამისი დასკვნების მიხედვით, საწარმოს განთავსების ადგილის მდებარეობის გათვალისწინებით არქეოლოგიური სამუშაოების განხორციელება ყოველგვარ აზრს მოკლებულია, ხოლო მადნის მიმღები მოედნის და სამსხვრევის უბნის საპროექტო არეალში არ ფიქსირდება კულტურული მემკვიდრეობის ან/და არქეოლოგიური ძეგლები. შესაბამისად დაგეგმილი

საქმიანობის განხორციელებით ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე მოსალოდნელი არ არის. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებისას დაცული იქნება საქართველოს კანონი კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ ნარჩენების მართვის გეგმა. საქმიანობის პროცესში, წარმოიქმნება სხვადასხვა ტიპისა და სახეობის, როგორც არასახიფათო, ისე სახიფათო ნარჩენები. იდენტიფიცირებულია კომპანიის საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენები და მოსალოდნელი რაოდენობები. გათვალისწინებულია ნარჩენების (სახიფათო და არასახიფათო) სეპარირებული შეგროვება და დროებითი დასაწყობებისთვის, ტიპების მიხედვით, სპეციალური ადგილის გამოყოფა. საყოფაცხოვრებო ნარჩენებისთვის გამოყენებული იქნება დახურული კონტეინერები. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების ტერიტორიიდან გატანა გათვალისწინებულია ადგილობრივ ნაგავსაყრელზე. ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენები განადგურების და/ან გაუვნებლობის მიზნით გადაეცემა სათანადო ნებართვის მქონე კონტრაქტორ კომპანიებს.

ზემოაღნიშნული პროექტის გზმ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვა, ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად, გაიმართა, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალების, Webex-ის აპლიკაციის გამოყენებით, 2021 წლის 15 მარტს, 15:00 საათზე. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერიის, შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ და ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე დაფიქსირებული შენიშვნები/მოსაზრებები ძირითადად ეხებოდა საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის სათანადოდ გავრცელებას, მათ შორის პანდემიის პირობებში ორპუსის კონვენციის რეკომენდაციების გათვალისწინებას, ასევე პროექტის არაქმედების ალტერნატივას, მადნის სატრანსპორტო გადაზიდვებით მოსალოდნელ ზემოქმედებას, ღამის საათებში მოძრაობის შეზღუდვის ან/და რეისების შემცირების საკითხებს. შესაბამისი განმარტებები გააკეთეს სამინისტროსა და კომპანიის წარმომადგენლებმა. აღინიშნა, რომ ინფორმაციის გავრცელებისა და განხილვაში საზოგადოების ეფექტური ჩართულობის მიზნით სამინისტრო ასრულებს კანონმდებლობით ნაკისრ ყველა ვალდებულებას, მათ შორის ინფორმაციას აქვეყნებს, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე და დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ტერიტორიაზე ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში. არაქმედების ალტერნატივასთან დაკავშირებით განიმარტა, რომ გზმ-ის ანგარიშში განხილულია პროექტის არაქმედების ალტერნატივის შემთხვევაში მოსალოდნელი დადებითი და უარყოფითი ასპექტები, მოცემულია შესაბამისი ანალიზი და დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების საჭიროების დასაბუთება. კომპანიის წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ მადნის ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკში ღამის საათებში სატრანსპორტო გადაზიდვების განსაზღვრა საჭირო გახდა საწარმოს მუშაობის 24 საათიანი რეჟიმის გათვალისწინებით. სატრანსპორტო გადაზიდვებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შემცირების მიზნით კომპანიას განსაზღვრული აქვს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები, მაგალითად დაბალი სიჩქარით მოძრაობა, სატრანსპორტო საშუალებების გამართულობის უზრუნველყოფა და სხვ. განხილვაზე დასმული კონკრეტული საკითხები, დაფიქსირებული პოზიციები, გაცემული პასუხები და განმარტებები აისახა გზმ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის ოქმში.

პროექტთან დაკავშირებით, ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ მხრიდან სამინისტროში დაფიქსირდა, წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები, რომელიც ეხებოდა პროექტთან დაკავშირებით საზოგადოების ინფორმირებულობას და ღამის საათებში ნედლეულის ტრანსპორტირებით მოსალოდნელ ზემოქმედებას. როგორც აღინიშნა საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გავრცელება სამინისტრომ უზრუნველყო კანონმდებლობის შესაბამისად. მათ შორის ინფორმაცია საჯარო განხილვის შესახებ განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციის ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე და დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ტერიტორიაზე ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში, კერძოდ, საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია ასევე გამოქვეყნდა დაბა კაზრეთში, საზოგადოების თავშეყრის ადგილებში. ისეთ მნიშვნელოვან საკითხზე, როგორცაა მადნის ტრანსპორტირებით მოსალოდნელი ზემოქმედება, გზმ-ის ანგარიშში განხილულია ტრანსპორტირებით მოსალოდნელი ზემოქმედების საკითხები და განსაზღვრულია შემარბილებელი ღონისძიებები, ამასთან კომპანიას შესასრულებლად განესაზღვრა შესაბამისი პირობა.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, ნარჩენების მართვის გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

ზემოაღნიშნული გზმ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-12 მუხლის და ამავე კოდექსის II დანართის მე-5 პუნქტის 5.1 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ სასარგებლო წიაღისეულის (ოქრო-პოლიმეტალური მადნების) გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ საქმიანობა განახორციელოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგისა და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების დაცვა;
5. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211

ბრძანების შესაბამისად. ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს სამინისტროსთან შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;

6. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით სამინისტროსთან შეთანხმებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე, აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად, დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
7. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ ექსპლუატაციაში შესვლიდან 3 თვის ვადაში სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოადგინოს კუდების მართვის კონკრეტული გეგმა, რომელშიც ასახული იქნება კუდების ქიმიური შედგენილობის, მათში ოქროს არსებობის მინერალური ფორმების განსაზღვრის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
8. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს ძირითადი კუდების დასაწყობების პირობების, მათ შორის ღია ცის ქვეშ განთავსებით მოსალოდნელი შედეგებისა (ამტვერება, მძიმე მეტალების არაკონტროლირებადი მოხვედრა გარემოში) და ძირითადი კუდების მჟავის წარმოქმნის პოტენციალის შესახებ დეტალური ინფორმაციის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, საჭიროების შემთხვევაში შემდგომი ღონისძიებების დასახვა-განხორციელების მიზნით;
9. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს ბექთაქარის საბადოდან ნედლეულის ტრანსპორტირების განახლებული გეგმა-გრაფიკის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, სადაც განისაზღვრება ღამის საათებში ნედლეულის ტრანსპორტირების აკრძალვის საკითხი;
10. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ ბექთაქარის საბადოს გარდა სხვა კარიერებიდან/საბადოებიდან მოპოვებული ოქრო-პოლიმეტალური მადნების გადამუშავების შემთხვევაში, უზრუნველყოს მადნის ტრანსპორტირების შესახებ განახლებული/დეტალური ინფორმაციის, მათ შორის: ტრანსპორტირების სქემის/სამომრავო მარშრუტების (რუკაზე ჩვენებით), ტრანსპორტირების პირობების, ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკის, სამინისტროსთან შესათანხმებლად წარმოდგენა;
11. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს მადნის ტრანსპორტირებისთვის განკუთვნილი გზის მორწყვის გეგმა-გრაფიკის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
12. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 1 (ერთი) წლის ვადაში სამინისტროსთან შესათანხმებლად წარმოადგინოს გამწვანების ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
13. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ მშენებლობის დაწყებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს სამინისტროს;
14. შპს „არ ემ ჯი აურამაინმა“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
15. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „არ ემ ჯი აურამაინს“;
16. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
17. ბრძანების ძალაში შესვლიდან 5 დღის ვადაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ბოლნისის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოების საინფორმაციო დაფებზე;

18. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი